NITO

Til kommunal- og forvaltningskomiteen

04.11.2021

Innspill til statsbudsjett for 2022
NITO - Norges Ingeniør- og Teknologiorganisasjon - er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer. Vi har over 95 000 medlemmer i alle sektorer i samfunnet, men med hovedvekt i privat sektor.

Bredbånd
Pandemien har demonstrert at tilgjengelig og sikker digital infrastruktur av høy kvalitet er avgjørende for et driftig næringsliv, en velfungerende stat og en befolkning som deltar i samfunnslivet. Utviklingen av et fleksibelt arbeidsliv med mer bruk av hjemmekontor er en varig endring som understreker behovet for å styrke satsingen på bredbånd. NITO vil anerkjenne at det er gjort flere tiltak for å få framdrift i bredbåndsdekningen slik som endring i graveforskriften og tilskudd til trådløst brebånd.

NITO mener likevel at regjeringen Solberg i statsbudsjett for 2023 burde gjort betydelig mer for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak i forbindelse med behandling av Meld. St. 28 (2020–2021) Vår felles digitale grunnmur – Mobil-, bredbånds- og internettjenester. Her ble det vedtatt følgende: "*Stortinget ber regjeringen øke tilskuddsordningene for utbygging av høyhastighetsinternett for å nå målet om 100 pst. dekning i løpet av 2025*."

Skal vi sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsbredbånd (100 megabit i sekundet) må tilskuddet økes betydelig utover de bevilgede 204,6 mill. kr. NITO mener det er behov for 1 mrd. kr. til neste år, og kan ikke se at de øremerkede midlene til trådløst bredbånd og innkjøpsordning vil være i nærheten av å dekke dette.

I den forbindelse vil NITO også peke på at kommunene er forventet å bidra med 25 prosent av utbyggingskostnadene. Det er urimelig å forvente at alle kommuner i distriktene skal klare å sette av tilstrekkelig beløp til full bredbåndsdekning. Kommuner i distriktene må få behovsprøvd sin andel i fordelingsnøkkelen for utbygging. NITO vil også understreke at alle operatører bør ha tilgang til infrastrukturen når staten er med og finansierer utbygging.

- Tilskuddsordningen for bredbånd må øke til 1 milliard kroner for 2023, og holdes på det nivået i perioden 2022-2025.

- NITO foreslår at myndighetene i samarbeid med KS innfører behovsprøving av kravet til 25 prosent finansiering fra kommunene

Vann og avløp
Investeringsbehov i kommunalt eide vann- og avløpsanlegg fortsetter å øke. I en ny Norsk Vann-rapport (259/2021), utarbeidet av SINTEF og Norconsult, er det estimert et behov på 332 milliarder kr fram mot 2040. Det er positivt at Kommunaldepartementet, Klima- og miljødepartementet, og Helse- og omsorgsdepartementet nå utarbeider er mulighetsstudie som skal synliggjøre effektiviseringspotensialet i vann- og avløpssektoren, og samfunnsøkonomiske effekter. Det er store behov innenfor fornying og renovering av ledningsnettet, og lekkasjetapet er i gjennomsnitt på 30 prosent, og i verste fall renner enkelte steder 60 prosent av rent vann rett ut i bakken. Med klimaendringer vil overvann bli et mye større problem, som ytterligere setter press på ledningsnettet vårt og gjør infrastrukturen vår mer sårbar.

- Dagens ordning med selvfinansiering av vann- og avløpstjenester er ikke tilstrekkelig for å løse de store utfordringene sektoren og samfunnet står overfor. Hverken innbyggerne eller kommunepolitikere er villig til å heve avgiftene opp til et nivå for å finansiere behovet for nødvendige oppgraderinger og investeringer.

- Bruk av ny teknologi og ved å satse på innovasjon vil trolig få ned kostnadene, for eksempel må de tilrettelegges for «No Dig»-metoden. I disse investeringene må vi også sikre på at vi tenker sirkulærøkonomi og livssyklus – da trenger vi oppdatert bestillerkompetanse i kommunene.

- NITO mener man gjennom statsbudsjettet må se på mulige finansieringsløsninger fra staten sin side. **Staten må bistå kommunene til å løse denne enorme floken**. En mulig løsning på dette vil kunne være å opprette en søkbar statlig ordning med et betydelig krav til kommunal egenfinansiering. Dette kan for eksempel være snakk om å opprette et nasjonalt fond for vann og avløp på lik linje med midler gjennom Enova, eller en ordning i likhet med offentlig støtte til bredbåndsutbyggingen, populært kalt bredbåndsstøtteordningen eller Nkom-midler.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørlie
Generalsekretær